

**U Z N E S E N I E**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. P.** zastúpeného advokátom JUDr. J. proti žalovanému **1/ C., 2/ A.**, zastúpenému JUDr. R., **o zaplatenie 19 916,35 eur s príslušenstvom** (600 000,-- Sk), ktorá sa viedla na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4 Cb 995/96, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2007 č. k. 2 Obo 239/2006-191 v znení opravného uznesenia z 12. septembra 2007 č. k. 2 Obo 239/2006-213, takto

**r o z h o d o l :**

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

**O d ô v o d n e n i e :**

Súd prvého stupňa rozsudkom z 15. marca 2004 č. k. 4 Cb 995/1996–101 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 600 000,-- Sk s 0,5% úrokom z omeškania denne od 1. septembra 1996 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania 40 710,-- Sk a na účet právneho zástupcu žalobcu vo výške 87 736,-- Sk v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti konanie zastavil. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa voči žalovaným domáhal zaplatenia sumy 600 000,-- Sk s 0,5 % úrokom z omeškania od 1. apríla 1996 do zaplatenia a náhrady trov konania titulom dohody o vypořádání spoločníkov zo dňa 30. júna 1995. Súd považoval za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným 1/ bola 30. júna 1995 uzatvorená dohoda o vypořádání spoločníkov, predmetom ktorej bolo majetkové vypořádání pôžičky ku dňu odstúpenia žalobcu zo žalovaného 1/, vo výške 1 200 000,-- Sk. Z uvedenej zmluvy vyplýva, že žalovaný 1/ sa zaviazal urobiť finančné vypořádání so žalobcom v 11 splátkach vo výške 100 000,-- Sk (splätnosť splátok k 30. kalendárnemu dňu daného mesiaca). Sklad

vo vlastníctve žalovaného 1/, nachádzajúci sa na pozemku spoločnosti A. mal prejsť do dvoch dní od jeho vypratania na žalobcu, najneskôr do 31. decembra 1995. Podľa dohody o odovzdaní, sa mal spísať krátky záznam a zarátať na splatenie pôžičky vo výške 100 000,-- Sk. Z bodu IV dohody vyplýva, že žalovaný 2/ ručí za splnenie záväzku. Zmluvu podpísal A. (žalovaný 2/ a Ing. P. (žalobca). Z príjmových a výdavkových pokladničných dokladov je zrejmé, že žalovaný 1/ postupne vyplatil žalobcovi sumu spolu vo výške 500 000,-- Sk a previedol na žalobcu sklad v hodnote 100 000,-- Sk. Súd mal za to, že žalobca a žalovaný v I. rade uzatvorili inomínatnu zmluvu s poukazom na § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Predmet záväzku je v nej dostatočne určitý a jej obsah nie je v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. V konaní nebolo preukázané, že dohoda o vysporiadaní spoločníkov nebola urobená slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, nebola ani v rozpore s dobrými mravmi. Keďže doposiaľ žalovaný 1/ nezaplatil 600 000,-- Sk, s poukazom na § 306 ods. 1 a § 311 ods. 1 Obchodného zákonníka, považoval súd žalobu aj vo vzťahu k žalovanému 2/ za dôvodnú. Súd ďalej konštatoval, že keďže žalovaný 1/ plnil čiastočne svoj záväzok, malo toto plnenie s poukazom na § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka účinky uznania zvyšku dlhu a toto uznanie malo účinky aj voči ručiteľovi.

Na odvolanie žalovaného 2/, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, rozsudkom z 28. marca 2007 č. k. 2 Obo 239/2006-191 v znení opravného uznesenia z 12. septembra 2007 č. k. 2 Obo 239/2006-213, rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 2/ trovy prvostupňového i odvolacieho konania v sume 92 714,-- Sk na účet jeho právneho zástupcu. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 304 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, podľa ktorého ručením možno zabezpečiť len platný záväzok dlžníka alebo jeho časť. Žalobca uplatnený nárok oprel o dohodu o vysporiadaní spoločníkov z 30. júna 1995. V čase uzavretia dohody bol jej konateľom a spoločníkom žalobca aj žalovaný 2/ a za spoločnosť v tom čase konali a podpisovali konatelia každý samostatne a to tak, že k písanému alebo tlačnému obchodnému menu spoločnosti pripojili svoj podpis. Odvolací súd mal za to, že žalovaný 2/ nevystupoval ako konateľ spoločnosti, teda dlžník, ale ako ručiteľ – fyzická osoba. Žalovaný 1/ túto dohodu teda neuzavrel, nakoľko chýba jeho v obchodnom registri ako zaväzujúci označený podpis, ktorý by ho platne zaviazal. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že spornou dohodou nevznikol žalovanému 1/ žiaden záväzok. Teda ak neexistuje dlh, nie je ani ručenie.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29. mája 2007.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní uviedol, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil. Názor odvolacieho súdu o neexistencii záväzkov z dohody o vysporiadaní spoločníkov zo dňa 30. júna 1995 žalovaného 1/ voči žalobcovi a následne i ručiteľského záväzku žalovaného 2/ voči žalobcovi nie je vôbec právne odôvodnený. Odvolací súd sa vôbec nezaoberal inými dôkazmi, len dohodou o vysporiadaní spoločníkov pričom pri jeho názore, že písomná dohoda o vysporiadaní spoločníkov je neplatná, sa nezaoberal možnosťou existencie záväzku žalovaného v 1/ voči žalobcovi na základe ústnej dohody. Názor odvolacieho súdu je formalistický, v rozpore s doterajšou judikatúrou. Z dohody je zrejmé, že jej účastníkmi sú na jednej strane žalovaný 1/ ako dlžník a žalovaný 2/ ako ručiteľ a žalobca ako veriteľ. Vlastnoručný podpis obidvoch konateľov žalovaného 1/ je pripojený na druhom liste dohody aj s uvedením ich mien, keďže podpisy nie sú čitateľné. Podpisy boli úradne overené a účastníci konania ich nepopreli. Rozdiel medzi písomným prejavom žalovaného 1/ na dohode a podľa zápisu v obchodnom registri je v tom, že pri podpise konateľov žalovaného 1/ nie je vytlačené jeho obchodné meno, ktoré je však uvedené v tlačenej forme v záhlaví zmluvy pri označení účastníkov a požíva sa v celej zmluve. Pre tento právny úkon nie je predpísaná písomná forma. Dovolateľ pokladá napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Uviedol, že možno len dedukovať, že odvolací súd považuje dohodu za neplatný právny úkon len pre nedostatok písomnej formy. V tomto prípade však ide o relatívnu neplatnosť, na ktorú súd nemal prihliadať bez toho, aby sa jej niekto dovoľával.

Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) proti rozsudku, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Základom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je záver, že medzi žalobcom a žalovaným 1/ nedošlo k platnému uzavretiu dohody o vysporiadaní spoločníkov. Keďže nevznikol záväzok dlžníka, nemohol vzniknúť ani záväzok ručiteľa. Odvolací súd sa zaoberal len otázkou platnosti, resp. neplatnosti dohody o vysporiadaní spoločníkov zo dňa 30. júna 1995. Za jediný dôvod neplatnosti podľa odôvodnenia považoval skutočnosť, že na dohode chýba podpis, ktorý by žalovanú spoločnosť C. platne zaväzoval. Tento záver odvolacieho súdu odvolací súd nepovažuje za správny.

Zo spisu vyplýva, že dňa 30. júna 1995 v Poprade bola uzavretá „Dohoda o vysporiadaní spoločníkov“. Podľa jej znenia, ju uzavrela spoločnosť C., spol. s r. o. (žalovaný 1) ako dlžník a A. označený za ručiteľa, so žalobcom ako veriteľom. Pod dohodou sú dva nečitateľné podpisy, ktoré sú označené tlačným písmom ako podpis A. a P.. Medzi účastníkmi nie je sporné, že ide o podpis žalovaného 2) a žalobcu.

V čase podpisu spornej dohody boli v obchodnom registri ako spoločníci a konatelia zapísaní žalobca i žalovaný 2/. Z ich prejavov v priebehu konania (okrem iného i z otázok žalovaného 2/ a jeho zástupkyne kladených žalobcovi na pojednávaní 1. februára 2003) vyplýva, že žalobca už 30. júna 1995 nebol spoločníkom, ani sa za spoločníka nepovažoval a za spoločníka ho nepovažoval ani žalovaný (výrazy odišiel zo spoločnosti, vystúpil zo spoločnosti). Zrejme rovnako to bolo aj s jeho postavením konateľa spoločnosti. Na zmluve (dohode) sú podpisy dvoch osôb, ktoré boli v tom čase podľa obchodného registra konateľmi spoločnosti. Zápis o tom, že žalobca je spoločníkom a konateľom, už v čase podpisu zmluvy nezodpovedal skutočnosti (zápis oboch týchto skutočností má deklaratórny charakter), o čom žalobca i žalovaný nepochybne vedeli (§ 27 ods. 2 druhá veta Obch. zák. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

Podľa zmluvy má byť zaviazanou stranou spoločnosť a veriteľom žalobca. Pri podpisoch účastníkov zmluvy nie je uvedené ich postavenie v upravovanom zmluvnom vzťahu. Niet pochyb o tom, že žalobca podpisoval zmluvu vo svojom mene ako veriteľ, keď toto jeho postavenie je vyjadrené aj v úvodnej časti zmluvy. Niet pochyb ani o tom, že v zmluvnom vzťahu žalovaný 2/ vystupoval v postavení ručiteľa (takto je aj v úvodnej časti zmluvy označený). Z celého znenia zmluvy, jej obsahu a zmyslu, s prihliadnutím aj na vnútorné pomery v spoločnosti v čase uzavretia, treba dospieť k záveru, že v mene

žalovanej spoločnosti konal žalovaný 2/, v čase podpisu jediný skutočný spoločník a konateľ spoločnosti. Žalovaný 2/ tak konal ako v postavení ručiteľa vo svojom mene, tak aj v mene spoločnosti (žalovaného 1/, ktorej bol nespochybňovaným spoločníkom a konateľom. Bol tak založený často používaný štandardný stav, keď záväzky spoločnosti zabezpečuje ručením jej spoločník a konateľ. Ak jedna osoba v procese vzniku zmluvy koná za alebo v mene jej viacerých účastníkov, neznamená to, že na zmluve musí byť jej samostatný podpis za každého z nich. Stačí jeden jej podpis, ak z obsahu zmluvy vyplýva, k zmluvným prejavom, ktorých účastníkov zmluvy sa vzťahuje.

Žalovaný v priebehu celého konania ani netvrdil, že pri uzatváraní dohody nekonal za žalovaného 1/. Považoval ju za neplatnú z viacerých dôvodov (uznaný dlh spoločnosti nezodpovedá skutočnosti, konal v omyle, v tiesni atd.), nie v však z dôvodu, že nebola v mene žalovaného 1/ účinne podpísaná. Napokon žalovaný 2/ ani v odvolaní netvrdí, že zmluvu v mene žalovaného 1/ neuzavrel a zmluva je z tohto dôvodu neplatná.

Ani skutočnosť, že podpísanie dohody za dlžníka nezodpovedá zapísanému spôsobu v obchodnom registri, podľa ktorého sa podpisovanie vykoná tak, že k písanému alebo tlačenému obchodnému menu spoločnosti pripojí konateľ svoj vlastnoručný podpis, pričom každý koná samostatne, bez ďalšieho nespôsobuje neplatnosť tejto dohody. Z úvodnej časti zmluvy je zrejmé, kto je veriteľom, dlžníkom a ručiteľom, o pravosti podpisov niet pochyb a za žalovanú spoločnosť konala osoba, ktorá bola jej konateľom, teda osoba, prostredníctvom ktorej spoločnosť s ručením obmedzeným koná (§ 13 ods. 1 v spojení s § 133 ods. 1 Obch. zák.). Obdobný názor vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojom rozhodnutí z 29. marca 2000 pod sp. zn. 2 Obo 182/99, ktoré bolo publikované pod č. 33 v ročníku 2001 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 2 O. s. p.) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243d ods. 1 O. s. p.). V ďalšom konaní je pre odvolací súd právny názor dovolacieho súdu záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

**Poučenie:** Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. decembra 2009

**JUDr. Peter Dukes , v. r.**  
predseda senátu